

**Uchwała Składu Siedmiu Sędziów Sądu Najwyższego
z dnia 26 stycznia 1994 r.
II UZP 12/93**

Przewodniczący SSN: Teresa Romer, Sędziowie SN: Teresa Flemming-Kulesza, Józef Iwulski, Krzysztof Kolasiński, Stefania Szymańska (współsprawozdawca), Maria Tyszel (sprawozdawca), SA: Kazimierz Jaśkowski,

Sąd Najwyższy, przy udziale prokuratora Stefana Trautsolta, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 26 stycznia 1994 r. wniosku Rzecznika Praw Obywatelskich, skierowanego przez Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego do rozpoznania przez skład siedmiu sędziów Izby Administracyjnej, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego o podjęcie uchwały zawierającej odpowiedź na następujące zagadnienie prawne:

"Czy do zakresu działania Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w rozumieniu art. 11 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 25 listopada 1986 r. o organizacji i finansowaniu ubezpieczeń społecznych (Dz. U. Nr 25, poz. 137 z 1989 r. ze zm.) należy stwierdzenie statusu "repatrianta", jeżeli warunkuje on zaliczenie okresu zatrudnienia za granicą w celu uzyskania świadczeń emerytalno-rentowych (art. 2 ust. 2 pkt 1 lit. e ustawy z dnia 17 października 1991 r. o rewaloryzacji emerytur i rent oraz o zmianie niektórych ustaw - Dz. U. Nr 104, poz. 450 ze zm.), w sytuacji, gdy osoba zainteresowana otrzymała obywatelstwo polskie i spełnia wymagania określone w art. 12 ust. 2 ustawy z dnia 15 lutego 1962 r. o obywatelstwie polskim (Dz. U. Nr 10, poz. 49) ?"

podjął następującą uchwałę:

Do zakresu działania Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w rozumieniu art. 11 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 25 listopada 1986 r. o organizacji i finansowaniu ubezpieczeń społecznych (Dz. U. Nr 25, poz. 137 z 1989 r. ze zm.) nie należy ocena, czy osoba zainteresowana jest repatriantem.

U z a s a d n i e n i e

Przedstawione przez Rzecznika Praw Obywatelskich zagadnienie prawne zrodziło się na tle sprawy małżonków Krystyny i Stanisława W. Oboje małżonkowie, narodowości polskiej, obywatele Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich, zgłosili w 1969 r. w Konsulacie Generalnym Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej wniosek o zezwolenie na stały pobyt w Polsce. Po uzyskaniu zgody odpowiednich władz polskich i radzieckich, przybyli do Polski 23 października 1972 r. na podstawie paszportów radzieckich z wizami pobytowymi. W 1989 r. uzyskali zwolnienie z obywatelstwa Związku Radzieckiego, a w dniu 13 sierpnia 1991 r. Wojewoda K. wydał na podstawie art. 9 ust. 1 i 2 oraz art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 15 lutego 1962 r. o obywatelstwie polskim (Dz. U. Nr 10, poz. 49), zwanej dalej ustawą o obywatelstwie, akt uznania ich za obywateli polskich.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych poinformował małżonków W., że wliczenie do uprawnień emerytalnych ich zatrudnienia wykonywanego w Związku Radzieckim, będzie mogło nastąpić po przedłożeniu dokumentu stwierdzającego nabycie obywatelstwa w trybie art. 12 ustawy o obywatelstwie, tj., że są repatriantami. Małżonkowie W. wystąpili do Wojewody o zmianę podstawy nabycia obywatelstwa i uznanie ich za repatriantów, jednakże Urząd Wojewódzki w K. Wydział Spraw Obywatelskich decyzją z dnia 17 listopada 1992 r. odmówił zmiany poprzedniej decyzji Wojewody i uznania małżonków W. za repatriantów.

W uzasadnieniu przedstawionego zagadnienia prawnego Rzecznik Praw Obywatelskich sugeruje, że - dla celów emerytalno-rentowych - Zakład Ubezpieczeń Społecznych powinien samodzielnie ustalać i oceniać, czy osoba zainteresowana jest repatriantem.

Udzielając odpowiedzi na przedstawione przez Rzecznika Praw Obywatelskich zagadnienie prawne, ograniczające się do kompetencji organu rentowego w zakresie stwierdzenia "statusu repatrianta", Sąd Najwyższy rozważył, co następuje:

I. Ustawa z dnia 25 listopada 1986 r. o organizacji i finansowaniu ubezpieczeń społecznych (jednolity tekst: Dz. U. z 1989 r., Nr 25, poz. 137ze zm.), zwana dalej ustawą o organizacji ubezpieczeń społecznych, określa w art. 7, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych jest centralnym organem administracji państwowej wykonującym zadania z zakresu ubezpieczeń społecznych. Zakres tych zadań jest wymieniony enumeratywnie w art. 11 ust. 1 pkt 1-5 oraz w ust. 3. Na mocy pkt 2 tego przepisu, do zakresu działania Zakładu należy: ustalenie uprawnień do świadczeń z ubezpieczenia społecznego oraz ich wypłacanie.

Również w myśl art. 88 ustawy z dnia 14 grudnia 1982 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz. U. Nr 40, poz. 267 ze zm.), zwanej dalej ustawą o z.e.p., Oddziały Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wydają decyzje w sprawach świadczeń i świadczenia te wypłacają. Do wniosku w sprawie przyznania świadczeń powinny być dołączone dowody uzasadniające prawo do świadczeń i ich wysokości (art. 89 ust. 4 ustawy o z.e.p.). Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz. U. Nr 10, poz. 49 ze zm.) określa zarówno sposób dokumentacji wniosków o świadczenia, jak również środki dowodowe. W świetle tych przepisów Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie jest upoważniony do samodzielnego ustalania faktów mających wpływ na prawo do świadczeń i ich wysokości, a jedynie do oceny, czy przedłożone dowody uzasadniają przyznanie prawa do określonego świadczenia i jego wysokości oraz do ewentualnego prowadzenia postępowania wyjaśniającego w granicach koniecznych do: "uzyskania wszystkich potrzebnych danych od zainteresowanego". Wyjątek od tej zasady zawarty w § 22 w/w powołanego rozporządzenia nie dotyczy rozpatrywanego zagadnienia.

II. Sam fakt, że osoba ubiegająca się o świadczenie emerytalno-rentowe jest repatriantem, nie daje żadnych uprawnień do świadczeń, jednakże § 2 ust. 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 marca 1984 r. w sprawie okresów zatrudnienia za granicą i zasad udzielania świadczeń emerytalno-rentowych z tytułu tego zatrudnienia (Dz. U. Nr. 17, poz. 81 w brzmieniu nadanym w Dz. U. z 1990 r. Nr 83, poz. 485), zwanego dalej rozporządzeniem, stanowi, że: "Przy ustalaniu prawa do świadczeń uwzględnia się również okresy zatrudnienia osób, które w okresie tego

zatrudnienia nie były obywatelami polskimi, jeżeli osoby te powróciły do kraju po dniu 22 lipca 1944 r. i zostały uznane za repatriantów". Zasada ta została powtórzona w art. 2 ust. 2 pkt 1 lit. "e" ustawy z dnia 17 października 1991 r. o rewaloryzacji emerytur i rent oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 104 poz. 450 ze zm.). Pojęcie repatrianta, dla celów emerytalno-rentowych, było zdefiniowane w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 17 września 1968 r. w sprawie świadczeń rentowych dla repatriantów (Dz. U. Nr 38, poz. 271) wydanym z upoważnienia art. 119 ustawy z dnia 23 stycznia 1968 r. o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz. U. Nr 3, poz. 6 ze zm.). Na podstawie § 1 ust. 2 tego rozporządzenia repatriantem była osoba, która powróciła do kraju po wyzwoleniu (po 22 lipca 1944 r.) i uznana została za repatrianta przez właściwy organ administracji państwowej. Treść tego przepisu nie budziła żadnych wątpliwości i zarówno w praktyce, jak w orzecznictwie przyjmowano, że osoba ubiegająca się o świadczenia rentowe dla repatriantów, była obowiązana przedstawić odpowiedni dokument właściwego organu administracji państwowej o uznaniu za repatrianta.

Pominięcie w treści ust. 3 § 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 marca 1984 r. oraz w ustawie o rewaloryzacji wskazania organu uprawnionego do stwierdzenia statusu repatrianta nie oznacza - zdaniem Sądu Najwyższego - że uprawnienie to zostało "przekazane" Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych, nawet "jeżeli warunkuje on zaliczenie okresu zatrudnienia za granicą w celu uzyskania świadczeń emerytalno-rentowych".

III. Określenie, kto jest repatriantem, zostało zdefiniowane w art. 12 ust. 2 ustawy z dnia 15 lutego 1962 r. o obywatelstwie polskim (Dz. U. Nr 10, poz. 49) zwanej dalej ustawą o obywatelstwie, który wyjaśnia, że: "(...) repatriantem jest cudzoziemiec narodowości lub pochodzenia polskiego, który przybył do Polski z zamiarem osiedlenia się na stałe, uzyskując na to zezwolenie właściwego organu polskiego". W myśl ust. 1 tego przepisu, osoby przybywające do Polski jako repatrianci nabywają obywatelstwo polskie z mocy prawa.

W uzasadnieniu przedstawionego zagadnienia, dokonując analizy art. 12, przyjęto, że ust. 1 tego przepisu odnosi się do "urzędowo zorganizowanej akcji repatriacyjnej", sugerując, że organ rentowy powinien ocenić, czy osoba zainteresowana spełniła przesłanki z art. 12 ust. 2 ustawy o obywatelstwie w sytuacji, gdy "status repatrianta" warunkuje zaliczenie zatrudnienia za granicą na uprawnienie emerytalno-rentowe.

Sąd Najwyższy nie podziela tego poglądu. Art. 12 ust. 1 ustawy o obywatelstwie nie zawiera uzależnienia nabycia obywatelstwa polskiego z mocy prawa od przybycia do Polski osoby zainteresowanej jedynie w ramach umowy międzypaństwowej czy zorganizowanej akcji przesiedleńczej. Pogląd taki znajdował uzasadnienie pod rządami ustawy z dnia 8 stycznia 1951 r. o obywatelstwie polskim (Dz. U. Nr 4, poz. 25), która w art. 10 ust. 3 stanowiła, że: "osoby przybywające do Polski jako repatrianci w trybie ustalonym przez właściwe władze, nabywają obywatelstwo polskie z mocy prawa". W ustawie tej nie zawarto definicji repatrianta, w szczególności nie uzależniała ona tego statusu od takich kryteriów, jak narodowość czy poprzednie obywatelstwo. Repatriantem był więc ten, kto przybył do Polski w takim charakterze, w trybie ustalonym przez właściwe władze. (por. uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego z dnia 23 czerwca 1988 r., III AZP 6/88 - OSPiKA z 1990 z. 1-2 poz. 414). Ustawa weszła

w życie już po zakończeniu akcji przesiedleńczych organizowanych na podstawie układów zawartych przez PKWN w dniu 9 września 1944 r. z Rządami Ukraińskiej i Białoruskiej SRR oraz w dniu 22 września 1944 r. z Rządem Litewskiej SRR, dotyczących ewakuacji obywateli polskich z terenów tych republik, oraz na podstawie umowy z dnia 6 lipca 1945 r. zawartej między Tymczasowym Rządem Jedności Narodowej RP i Rządem Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich o prawie zmiany obywatelstwa radzieckiego osób narodowości polskiej i żydowskiej mieszkających w ZSRR i o ich ewakuacji. Zorganizowane akcje repatriacyjne z krajów Europy Zachodniej również zostały zakończone przed wejściem w życie ustawy z dnia 8 stycznia 1951 r. o obywatelstwie polskim. Układy republikańskie z 1944 r. obejmowały wszystkich Polaków i Żydów będących obywatelami polskimi, do dnia 17 września 1939 r., mieszkających na określonym terytorium niezależnie od ich aktualnego obywatelstwa, natomiast umowa z ZSRR z 1945 r. oraz kolejna umowa zawarta w dniu 25 marca 1957 r. między Rządem PRL a Rządem ZSRR w sprawie terminu i trybu dalszej repatriacji z ZSRR w sprawie osób narodowości polskiej (Dz. U. Nr 47, poz. 222) przewidywały - dla osób korzystających z repatriacji - zmianę obywatelstwa, z tym, że umowa z 1957 r. zawężała krąg osób uprawnionych do repatriacji, do osób narodowości polskiej, posiadających w dniu 17 września 1939 r. obywatelstwo polskie, oraz ich dzieci, ale z ograniczeniami sprecyzowanymi w art. 1 umowy.

Ta ostatnia repatriacja, w przeciwieństwie do poprzednich organizowanych przez odpowiednie władze, odbywała się w trybie indywidualnym, na zasadzie specjalnych zaświadczeń wydawanych przez urzędy milicji miejsca zamieszkania i miała zostać zakończona do dnia 31 grudnia 1958 r.

Przybywający w wyniku tych zbiorowych akcji przesiedleńczych Polacy, którzy w wyniku zmiany granic Rzeczypospolitej Polskiej znaleźli się na terenach inkorporowanych do ZSRR, otrzymali w Polsce odpowiednie dokumenty stwierdzające fakt ich repatriacji: a) w latach 1945-1954 Państwowy Urząd Repatriacyjny wydawał Kartę Repatrianta (obecnie odpowiednie zaświadczenie wydaje Archiwum Akt Nowych), b) po 1954 r. zaświadczenie o repatriacji wystawiał Departament Społeczno-Administracyjny Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

Umowa z dnia 25 marca 1957 r. o dalszej repatriacji była skorelowana z omówionym wyżej art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 8 stycznia 1951 r. o obywatelstwie polskim, stanowiąc, że osoby repatriujące się przestawały być obywatelami radzieckimi z chwilą opuszczenia ZSRR i nabywały obywatelstwo polskie po przybyciu do PRL (art. 10 umowy).

Porównanie przepisów dotyczących repatriacji zawartych w obydwu w/w ustawach o obywatelstwie polskim wykazuje, że pojęcie repatrianta uległo zmianie. Jedynie bowiem ustawa z dnia 8 stycznia 1951 r. ograniczała pojęcie repatrianta do osób, które - spełniając też inne przesłanki - przybywały do Polski w trybie ustalonym przez właściwe władze, tj. w ramach umowy międzypaństwowej lub zorganizowanej akcji przesiedleńczej. Takiego ograniczenia nie zawiera art. 12 ustawy z dnia 15 lutego 1962 r. o obywatelstwie. Skoro zatem przepis ten nie uzależnia uznania osoby zainteresowanej za repatrianta od sposobu jej przybycia do Polski, w szczególności nie odwołuje się do: "trybu ustalonego przez właściwe władze", to - zdaniem Sądu Najwyższego - każdy cudzoziemiec narodowości lub pochodzenia polskiego, który przybył do Polski z zamiarem osiedlenia się na stałe i uzyskał na takie osiedlenie

zezwolenie właściwego organu polskiego, jest repatriantem w rozumieniu art. 12 ustawy o obywatelstwie i z mocy prawa nabywa polskie obywatelstwo.

IV. Omawiana ustawa z dnia 15 lutego 1962 r. o obywatelstwie, regulując właściwość organów orzekających w sprawach dotyczących obywatelstwa, nie wskazuje wprawdzie *expressis verbis* organu właściwego do orzekania o statusie repatrianta, jednakże orzekanie we wszystkich sprawach wynikających z ustawy powierza organom administracji państwowej różnych szczebli (z wyjątkiem spraw dotyczących dzieci, przekazanych kompetencji sądu). W ustawie tej wskazano, który organ: a) nadaje, zezwala na zmianę, pozbawia obywatelstwa polskiego, b) uznaje za obywatela polskiego, c) stwierdza posiadanie i utratę obywatelstwa polskiego.

W związku ze zmianami Konstytucji (ustawa z dnia 7 kwietnia 1989 r. - Dz. U. Nr 19, poz. 101) oraz zmianami kompetencji organów administracji państwowej, od wejścia w życie ustawy z dnia 17 maja 1990 r. o podziale zadań i kompetencji określonych w ustawach szczególnych pomiędzy organy gminy a organy administracji rządowej... (Dz. U. Nr 34, poz. 198) zadania i kompetencje w sprawach z ustawy o obywatelstwie zostały przekazane: 1) Prezydentowi RP - orzekanie o nadaniu, zezwoleniu na zmianę i pozbawieniu obywatelstwa polskiego, 2) wojewodom - stwierdzanie posiadania lub utraty obywatelstwa polskiego (art. 17 ust. 4 ustawy o obywatelstwie), 3) rejonowym organom rządowej administracji ogólnej - sprawy związane z obywatelstwem dzieci (w określonym zakresie), przyjmowanie podań o nadanie obywatelstwa polskiego oraz o zezwolenie na zmianę obywatelstwa, od osób zamieszkałych w Polsce.

V. Skoro zatem repatriacja jest instytucją prawną związaną z obywatelstwem, stanowiąc jeden z tytułów nabycia obywatelstwa polskiego - zdaniem Sądu Najwyższego - ocena, czy osoba zainteresowana jest repatriantem, winna odbywać się w trybie przewidzianym w ustawie o obywatelstwie. Cudzoziemiec narodowości lub pochodzenia polskiego, który przybył do Polski z zamiarem osiedlenia się na stałe i uzyskał na to osiedlenie się zezwolenie właściwego organu polskiego, jest uprawniony do uzyskania od właściwego organu administracji rządowej - w trybie art. 17 ust. 4 ustawy o obywatelstwie - stwierdzenia posiadania obywatelstwa polskiego na podstawie art. 12 tejże ustawy.

Z przepisów w/w ustawy z dnia 17 maja 1990 r. o podziale zadań i kompetencji określonych w ustawach szczególnych pomiędzy organy gminy a organy administracji rządowej... wynika, że organem takim jest wojewoda, jako organ administracji rządowej pierwszej instancji. Od decyzji wojewody, zgodnie z art. 127 k.p.a. przysługuje odwołanie do Ministra Spraw Wewnętrznych, jako organu administracji rządowej wyższego stopnia. Właściwość Ministra Spraw Wewnętrznych w tych sprawach potwierdza § 1 pkt 5 lit. c rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16 lipca 1990 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Spraw Wewnętrznych (Dz. U. Nr 49, poz. 287). Taka decyzja organu administracji państwowej może też być - na podstawie art. 196 k.p.a. - zaskarżona do Naczelnego Sądu Administracyjnego z powodu jej niezgodności z prawem (wyjątki przewidziane w § 4 art. 196 k.p.a. nie odnoszą się do omawianego zagadnienia).

VI. Udzielając odpowiedzi na przedstawione zagadnienie prawne, Sąd Najwyższy uznał, że "ustalenie statusu repatrianta" nie mieści się w granicach działania Zakładu Ubezpieczeń Społecznych określonych we wskazanych powyżej przepisach,

a trybem właściwym dla tegoż ustalenia jest tryb wynikający z ustawy o obywatelstwie polskim, czyli tryb postępowania administracyjnego. To stanowisko Sądu Najwyższego jest w tym zakresie zbieżne z poglądem Ministerstwa Spraw Wewnętrznych przedstawionym w sprawie.

Przyjęcie poglądu, że organ rentowy powinien dla celów emerytalno-rentowych samodzielnie ustalać, że osoba ubiegająca się o świadczenia, jest repatriantem, prowadziłyby do sytuacji, w której o spełnieniu przesłanek z art. 12 ustawy o obywatelstwie, w zależności od potrzeb, decydowałyby nie tylko różne organy administracji i w różnym trybie, ale i inne podmioty.

Sąd Najwyższy zauważa, że uznanie za repatrianta ma znaczenie nie tylko w zakresie świadczeń emerytalno-rentowych, lecz powoduje określone konsekwencje w zakresie wynikającym z obowiązującej "do dnia 14 września 1993 r." uchwały Nr 145 Rady Ministrów w sprawie pomocy dla repatriantów (M.P. Nr 32, poz. 217 ze zm.) takie, jak przydział mieszkań, osadnictwo rolne, przyznawanie pożyczek na zagospodarowanie się, uznanie stopni wojskowych i in. Wykonywanie tej uchwały powierzono Pełnomocnikowi Rządu do Spraw Repatriacji, a następnie Uchwałą Nr 133 Rady Ministrów z dnia 28 kwietnia 1960 r. w sprawie zniesienia urzędu Pełnomocnika Rządu do Spraw Repatriacji (M.P. Nr 39, poz. 193), zadania i uprawnienia tego Pełnomocnika przekazano Ministrowi Spraw Wewnętrznych i jego organom.

VII. Na marginesie powyższego Sąd Najwyższy wyraża pogląd, że właściwe zastosowanie ustawy o obywatelstwie polskim powinno było stanowić rozwiązanie sytuacji, która stała się dla Rzecznika Praw Obywatelskich inspiracją do przedstawienia omawianego zagadnienia prawnego.

Jak wynika bowiem z dołączonych przez Rzecznika dokumentów Krystyny i Stanisława W., przyjechali oni ze Lwowa do Polski 23 października 1972 r. jako obywatele ZSRR narodowości polskiej z zamiarem stałego pobytu i uzyskali zezwolenie właściwego organu polskiego na osiedlenie się w Polsce, a więc spełnili oni przesłanki określone w art. 12 ustawy o obywatelstwie polskim. Wobec zwolnienia ich z dnia 27 marca 1991 r. z dniem obywatelstwa radzieckiego, Konwencja między rządem PRL a rządem ZSRR w sprawie zapobiegania powstawaniu przypadków podwójnego obywatelstwa, podpisana w Warszawie w dniu 31 marca 1965 r. (Dz. U. Nr 4, poz. 19), nie stała już na przeszkodzie stwierdzeniu przez Wojewodę, w trybie art. 17 ust. 4 ustawy o obywatelstwie polskim, że Krystyna i Stanisław W. posiadają obywatelstwo polskie nabyte z mocy prawa w myśl art. 12 ust. 1 tej ustawy. Nie było też przeszkód prawnych do zmiany tej decyzji w trybie art. 155 k.p.a. Fakt, że wnioskodawcy w Konsulacie Generalnym PRL w Kijowie starali się o zezwolenie na pobyt stały w Polsce, a nie o repatriację, nie wyklucza ustalenia, że spełnili warunki z art. 12 ustawy o obywatelstwie. Jest bowiem faktem historycznym, powszechnie znanym, że ówczesne stosunki pomiędzy Związkiem Radzieckim a Polską Rzeczpospolitą Ludową, praktycznie uniemożliwiały uzyskanie zezwolenia na repatriację.

Sąd Najwyższy nie podziela poglądu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, wyrażonego w niniejszej sprawie, że wszystkie przesłanki określone w art. 12 ustawy o obywatelstwie składające się na pojęcie repatrianta, muszą być spełnione w tym samym terminie, w szczególności, że zamiar osiedlenia się na stałe w Polsce i zgoda polskiego organu na takie osiedlenie, powinny być wyrażone jeszcze za granicą, przed przyjazdem takiej osoby do Polski. To stanowisko nie wynika z treści przytoczonego

wyżej art. 12 ustawy o obywatelstwie, lecz z wieloletniej praktyki ukierunkowanej, ze względów politycznych, na zapobieganie repatriacji z b. Związku Radzieckiego.

W art. 12 ust. 2 ustawy o obywatelstwie, in fine, posłużono się imiesłowem przysłówkowym współczesnym: "uzyskując", używanym dla oznaczenia czynności pobocznej, odbywającej się jednocześnie z czynnością oznaczoną przez orzeczenie. Dla czynności wcześniejszej niż czynność oznaczona przez orzeczenie, używa się w języku polskim imiesłowu przeszłego. Gdyby więc intencją ustawodawcy było uznanie za repatriantów tylko tych osób, które zezwolenie na stały pobyt w Polsce uzyskały przed przybyciem do Polski, to ta część przepisu powinna była mieć brzmienie: "(...) który przybył do Polski z zamiarem osiedlenia się na stałe, uzyskawszy na to zezwolenie...", względnie: "(...) "po uzyskaniu na to zezwolenia..."

Oznacza to, że zgoda władz polskich na osiedlenie się na stałe w Polsce mogła nastąpić również po przybyciu do Polski. Chociaż wnioskodawcy nie odwołali się, pomimo pouczenia o sposobie i terminie wniesienia odwołania od wydanych w sprawie decyzji, mogą one zostać, ewentualnie, uchylone w drodze nadzoru przez Ministra Spraw Wewnętrznych na podstawie art. 157 w zw. z art. 156 § 1 k.p.a.

VIII. Sąd Najwyższy zauważył również, że - jak to słusznie podkreślono w poglądzie przedstawionym w sprawie przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych - nie wszystkie osoby narodowości lub pochodzenia polskiego, które przybyły do Polski i stale w niej przebywają, mogą być uznane za repatriantów w rozumieniu ustawy o obywatelstwie polskim; każda sprawa będzie wymagała indywidualnego podejścia i przeprowadzenia postępowania wyjaśniającego.

Z uwagi na aktualny i narastający zasięg rozpatrywanego zagadnienia i jego społeczne znaczenie, należy wskazać na pilną potrzebę uregulowania uprawnień emerytalno-rentowych osób przesiedlających się do Polski z terytorium innych państw, poprzez zawarcie odpowiednich umów międzypaństwowych, zwłaszcza z państwami powstałymi z byłego Związku Radzieckiego.

Kierując się powyższymi motywami, Sąd Najwyższy przedstawione mu do rozstrzygnięcia zagadnienie wyjaśnił, jak w sentencji uchwały.

=====